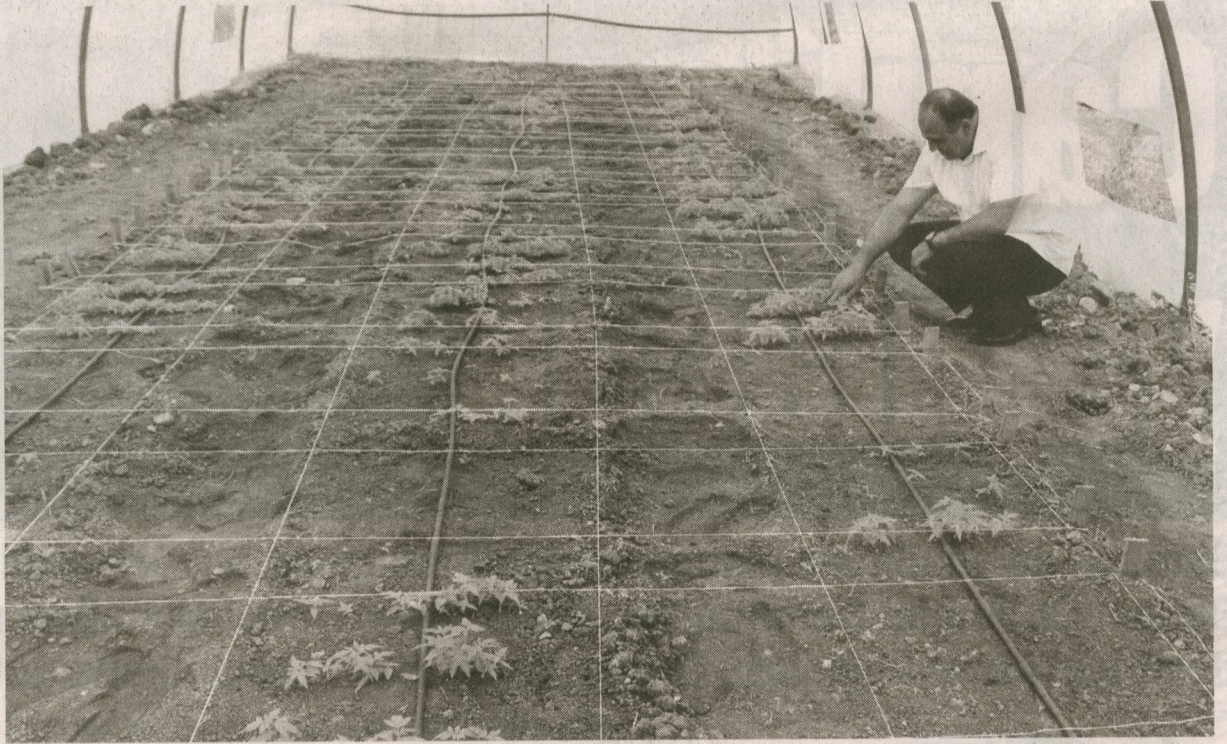

TÜBİTAK destekli kenevir ıslah projesi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Selim Aytaç tarafından hazırlanan ve TÜBİTAK tarafından da desteklenen proje kapsamında kenevir bitkisindeki esrar miktarının azaltılmasını sağlamak için ıslah çalışması başlatıldı

SAMSUN Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Selim Aytaç, 2013 yılında Türkiye'deki kenevir ekim alanlarının bir hayli azaldığını fark ettiklerini ve bunun üzerine çalışma başlattıklarını söyleyerek, "Türkiye'de önceden lif bitkisi olarak 3 bitkiden elyaf üretilmiyordu. Bunlardan biri pamuk biri keten diğeri kenevir. Pamuk sadece Akdeniz, Ege ve Güney Doğu'nun bir kısmında üretim yapılıyor. Sıcağı sevdiği için Türkiye'nin tamamında pamuk üretilemez. Ama kenevir ve keten pamuğa göre çok daha geniş alanda üretim yapılabilir. Ayrıca keten ve kenevirin hem elyaf bakımından farklı özellikleri var hem de kimyasal fazla kullanılmadan üretim yapılabilir. Bir karşılaştırma yapılırsa pamuğa göre çok daha temiz bir üretim olarak ortaya çıkıyor. Ancak değişik nedenlerden dolayı keten ve kenevirin ekim alanı gittikçe azaldı. Keten 5 yıl önce üretimi bitti, kenevir de çok az kaldı" diye konuştu.

ESRAR İÇERMEZ

Dünyada endüstriyel anlamda üretimi yapılan kenevir çeşitlerinin olduğunu söyleyen Doç. Dr. Aytaç, "Endüstriyel kenevir çeşitleri esrar içermez. 2017 yılında Almanya'da üretim izni verilen 51 adet endüstriyel kenevir çeşidi var. Bizim ülkemizde endüstriyel kenevir çeşidi yok. Hatta şu anda Türkiye'de tescil edilmiş bir kenevir çeşidimiz bile yok. Halbuki bu topraklarda bizim bildiğimiz 400-500 yıldan beri, hatta yapılan kazılarda bulunan ve öğrenilen belki de binlerce yıldır kenevir tarımı yapılıyor. Ancak öyle bir durumdayız ki şu anda çok eski bir kültür olmasına rağmen Türkiye'nin tescilli kenevir çeşidi yok. Bununla ilgili kenevir tescili yapmak için yaptığımız çalışmalar var. Onun dışında içinde esrar bulunmayan endüstriyel kenevir çeşitleri ortaya çıkarmak istiyoruz. Kenevirle ilgili şu an ilimizde

yürütülen iki proje var" dedi.

TÜBİTAK ONAYI

Kenevir esrarı olmayan çeşidini ortaya koymak için Kenevir Popülasyonlarında THC Oranı Düşük Genotiplerin Geliştirilmesi Projesi'nin başlattıklarını belirten Doç. Dr. Aytaç, "Geçen ay projemiz Türkiye Bilimsel ve Teknoloji Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından onaylandı ve 260 bin TL'lik toplam proje maliyeti karşılandı. Bunun üzerine bizde çalışmalarımıza hız verdik. Belirlediğimiz serada kenevir ekimine başladık. Umuyorum ki esrarı olmayan Türkiye'nin kendi kenevir çeşidi olacak. Şu an belirlediğimiz serada deneme üretimine başladık. ıslah çalışmalarıyla kenevirdeki esrar miktarını azaltacağız. Eğer çeşidi çıkarabilirsek Türkiye'deki üretim miktarında ivme sağlanacağını düşünüyoruz" dedi.

'YÜZDE 90 BU BİTKİYİ DAHA ÖNCE GÖRMEMİŞ'

Çiftçilerin sattıkları miktar kadar bir sonraki yıl üretim yaptıklarını belirten Doç. Dr. Aytaç, "Eğer anayol kenarları, yerleşim yeri yakını gibi yerlerde çiftçiler kenevir üretirlerse bu bitki ilgi çeker. En azından bu bitkiyi daha önce hiç görmeyen insanlar ki vatandaşlarımızın yüzde 90'ı bu bitkiyi daha önce görmemiştir, sırf merak için araziye girip kenevirde parça koparan insan olabilir. Bu narkotik bir olaydır. Kenevir arazide varken sorun yok ama siz gidip ondan bir parça koparırsanız olay karakolluk olur. O nedenle biraz sıkıntılı bir bitki. Onun dışında art niyetli bir şekilde esrar maddesi için kenevir tarlasına girip talan edilme olayları da olabilir. Böyle sıkıntılı önlemenin yolu endüstriyel yani esrarsız kenevir üretimi yapmak. Türkiye'de bu yıl 70 dekar alanda kenevir üretimi yapıldı. 2013 yılında bu 10 dekara kadar düşmüştü. Bu rakamlar çok düşük rakamlar" dedi.